

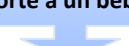

Chemot – « Fils aîné » ou « bébé » de D.ieu ?

Source : Likouté Si'hot volume 21, troisième Si'ha sur Chemot

<p>Dans notre Paracha : D.ieu nous appelle « Ses <u>enfants</u> », pour la première fois</p>	<h1>1</h1>
<p>שמות ד, כב: ... כה אמר ה': בני בכרי ישראל (לשון גדלה - רש"י). Chemot 4, 22 : ...Ainsi parle D.ieu : « Israël est le <u>premier-né</u> de Mes fils » (Dans le sens de « <u>grandeur</u> » – Rachi). מדרש דברים רבה ה, ז: ... למה הדבר דומה: למלך שהיו לו בנים הרבה והיה אוהב את הקטן יותר מכל, ... אמר הקב"ה: מכל האמות שבראתי איני אוהב אלא לישראל שנאמר "כי נער ישראל ואהבהו" (הושע יא, א). Midrach Devarim Rabba 5, 7 : ...A quoi cela ressemble-t-il ? A un roi qui avait plusieurs enfants et qui aimait le plus petit, plus que tous ; ...ainsi, D.ieu affirme : « De toutes les Nations que J'ai créé, Je n'aime qu'Israël », ainsi qu'il est dit : « <i>Car Israël est jeune et Je le prends en affection</i> » (Osée 11, 1).</p>	<p>Sommes-nous comparés au « fils aîné » ou au « jeune enfant » de D.ieu ?</p>
<p>Analyse : Pourquoi l'amour porté à un jeune enfant est-il « le plus puissant » ?</p>	<h1>2</h1>
<p>ע"פ מאמר כי נער ישראל תרס"ו: בן גדול, שכבר התפתח בשכל ובמדות וכדומה, הרי אהבת האב אליו איננה תמיד מעצם היותו בנו. האב יכול לאהבו גם משום מעלותיו. אבל אהבת האב לבנו הקטן, היא אהבה עצמונית. כי הבן הקטן איננו משלם בשכל או במדות. ויותר מכך - גם כאשר הילד מצוית לאביו ומכבדו, אין זאת עקב מעלת הבן, אלא זהו ענין עצמותי בבן, כי הוא חש שזהו אביו; ולכן אהבת האב לבנו היא עצמונית. Ma'amar Ki Na'ar Israel 5666 : L'amour qu'un père porte pour son fils adulte, développé intellectuellement et émotionnellement, ne sera pas toujours lié au fait qu'il est son fils ; il peut aussi l'aimer du fait de ses qualités. Par contre, l'amour qu'un père porte envers son fils en bas âge est un amour <u>intrinsèque</u>, car le fils n'a pas la maturité intellectuelle ou émotionnelle. Bien plus, le fait que cet enfant écoute son père et le respecte n'est pas lié à une <u>qualité</u> du fils, mais plutôt à son essence : car il <u>ressent</u> que c'est son père, et son père l'aimera donc tout autant.</p>	<p>L'amour intrinsèque est plus ressenti envers un enfant en bas âge, avant le développement de ses qualités.</p>
<p>Développement : Deux niveaux dans la relation entre D.ieu (le Père) et Ses enfants</p>	<h1>3</h1>
<p>לקוטי שיחות: האהבה העצמונית של ההורים לילדיהם נובעת מהאהבה העצמונית של הקב"ה לישראל, ויש בה שני דרגות: כאשר ישראל עובדים את ה', ונראית בגלוי מעלתם ביחס לכל האמות, אזי אהבת הקב"ה לישראל היא גם אהבה שמצד הטעם - בדומה לאהבה של האב לבנו הגדול. אך ישנה גם האהבה העצמונית של הקב"ה לישראל, אשר הם "חלק אלקה ממעל ממש" (תניא פרק ב') וחלק מן העצם - בדומה לאהבה של האב לבנו הקטן. Likouté Si'hot : L'amour intrinsèque que les parents portent à leurs enfants découle de l'amour intrinsèque que D.ieu porte à Israël, comportant aussi deux niveaux : Lorsque le peuple d'Israël sert D.ieu, et que leur qualité envers les autres nations est apparente, l'amour que D.ieu leur porte est rationnel, à l'image de l'amour d'un père envers son fils adulte. Cependant, il y a également l'amour intrinsèque que D.ieu porte aux enfants d'Israël, qui sont « <i>une partie de Lui, littéralement</i> » (Tanya ch. 2), à l'image de l'amour qu'un père porte à son petit enfant. אגדת בראשית פרק ה: כשם שבנו של אדם כשהוא תינוק קטן, אם יחטא אין אביו מסלק עליו מפני שהוא קטן .. כך ישראל אפלו חוטאין בשגגה מעלה עליהן [הקב"ה] שהן כתינוק קטן, שנאמר "כי נער ישראל ואהבהו" וגו'. Agadat Berechit ch. 5 : De même qu'un père ne [punit] pas son bébé qui a fauté, parce qu'il est petit, ...aussi, quand le peuple d'Israël faute [même] par inadvertance, D.ieu les considère comme un « <u>bébé</u> », ainsi qu'il est dit : « <i>Car Israël est jeune et Je le prends en affection etc.</i> » (Osée 11, 1).</p>	<p>Deux types d'amour que D.ieu porte à Israël : l'amour rationnel d'un enfant mûr et l'amour irrationnel porté à un bébé.</p>
<p>Doit-on servir D.ieu « comme un adulte » ou plutôt « comme un petit enfant » ?</p>	<h1>4</h1>
<p>לקוטי שיחות: כאשר האדם חש שהוא בעל מעלה - שיש לו הבנה באלקות, אהבת ה' ויראת ה' וכו' - והרגשה זו גלויה אצלו, הרי גם אהבת הקב"ה אליו היא אהבה הנובעת מטעם, אשר מסתייגה את האהבה העצמית. דוקא כאשר תהידי חש עצמו כקטן, ובלי להתחשב במעלותיו הרבות הוא "קטן" בעיני עצמו כתינוק קטן שאין לו שום מעלות גלויות, וממילא העבודה איננה מצד טעם ודעת, אלא מתוך קבלת על - בדיוק כקטן כפשוטו, שאחת מתכונותיו היא, שהוא בעל קבלת על בטבעו - הרי זה מעורר את גלוי האהבה העצמונית של הקב"ה לישראל. Likouté Si'hot : Lorsque l'homme ressent ses qualités : celles de ressentir le divin, d'aimer D.ieu et de Le craindre etc., et que ce ressenti s'exprime clairement chez l'homme – l'amour que D.ieu portera à cet ce dernier sera également rationnel, un amour qui <u>occultera</u> l'amour intrinsèque que D.ieu lui porte. Par contre, lorsque le Juif se ressent comme un « petit », qu'il ne prend pas en compte ses nombreuses qualités et qu'il se considère comme un « bébé » qui n'a aucune qualité exprimée – un tel homme aura un service divin irrationnel, qui se pratiquera par la <u>soumission</u>, exactement comme l'enfant en bas âge qui est soumis par nature, et cela éveillera l'<u>expression</u> de l'amour intrinsèque que D.ieu porte au peuple d'Israël.</p>	<p>En servant D.ieu par soumission, comme un enfant, on éveille l'amour intrinsèque de D.ieu envers Israël.</p>

Explication : L'évolution spirituelle d'un Juif occulterait-elle son amour divin ?!

5

לקוטי שיחות: עבודתו של היהודי בשכל ובמדות איננה חס ושלום ההפך מהתבטלותו כלפי הקב"ה, כי אם להפך: זוהי תוצאה והמשך לכך. עצם העבודה שיהודי צריך לעמל ששכלו שלו יבין את חכמתו יתברך (התורה), ושבתותיו שלו תהיה חיות וערבות בתורה ובמצוות, נובעת משום שזהו רצון העליון והוא מתבטל לרצון ה' בכל, והקבלת על חדרה אל כל כולו, עם כל כוחותיו - ולכן מעלותיו "מגדילות" את גלוי האהבה העצמונית.

Likouté Si'hot : Le service divin rationnel et émotionnel d'un Juif n'est pas à l'opposé de sa soumission envers D.ieu, que D.ieu nous en préserve ; au contraire : ce service divin est le résultat et la continuité de la soumission ! Le fait même qu'un Juif doive se fatiguer pour que son propre intellect comprenne la Sagesse divine, qu'il ait par ses propres émotions une vitalité et un plaisir dans la Torah et dans les Mitsvot – tout cela provient du fait qu'il s'agit de la Volonté divine et que l'homme se soumet à cette Volonté dans tous les domaines ! La soumission intègre tout son être, toutes ses facultés – ainsi, ses qualités « accentuent » l'expression de son amour intrinsèque.

La progression spirituelle d'un Juif doit le conduire à introduire la soumission dans tous les aspects de son être.

Approfondissement : Le début et la fin du premier traité talmudique (Bera'hot)

6

פסקי ריא"ז ברכות א' (רבי ישעיה דטריני): "ראשית חכמה יראת ה'" (תהלים קיא, ט), על כן היה סדר רבותינו הקדושים להתחיל סדרי המשנה ביחודו של הקב"ה .. ולקבל עליו על מלכות שמים ועל התורה והמצוות [בקריאת שמע].

Piské Riaz Bera'hot ch. 1 (Rabbi Yecha'ya Ditrani) : « *Le début de la sagesse, c'est la crainte de D.ieu* » (Psaumes 111, 10) : c'est pourquoi nos saints maîtres ont commencé les ordres de la Michna par ce qui évoqué l'unicité de D.ieu, l'acceptation de Sa souveraineté, du joug de la Torah et des Mitsvot [par la lecture du « Chema »].

גמרא ברכות סד, א: תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר: "יילכו מחיל אל חיל יראתה אל אלקים בציון" (תהלים פד, ח)... תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר: "וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך" (ישעי' נה, יג), אל תקרי "בניך" אלא "בוניך"...

Guemara Bera'hot 64a : Les Sages ne connaissent aucun répit, dans ce monde-ci et dans le monde à venir, ainsi qu'il est dit : « *Ils avancent de puissance en puissance, pour paraître devant D.ieu à Sion* » (Psaumes 84, 8). ...Les Sages intensifient la paix dans le monde, ainsi qu'il est dit : « *Tous tes enfants seront les apprentis de D.ieu ; grande sera la concorde de tes enfants* » : ne lis pas « *tes enfants (Banai'h)* » mais lis plutôt « *tes bâtisseurs (Bona'i'h)* ».

L'exemple du traité « Bera'hot » : Pour être qualifié de « bâtisseur de D.ieu », il faut d'abord être Son « fils », soumis.

לקוטי שיחות: תלמידי חכמים הם "בוניך" - "מרבים שלום בעולם", רק כאשר הם לומדים באופן של "בן" - "בניך", והרי מעלת הבן היא בעקר של בן קטן, כאשר הלמוד הוא מתוך קטנות והתבטלות, כל עניניו מאחדים עם אלקות.

Likouté Si'hot : Les Sages ne peuvent être « bâtisseurs » et intensificateurs de paix dans le monde que lorsqu'ils étudient comme des « enfants » ; or, la qualité d'un enfant est surtout celle d'un petit enfant, ce qui signifie que l'étude doit être dans un esprit de « petitesse » et de soumission : tout doit être unifié avec la divinité.

Se sentir un « enfant » de D.ieu – conduit à la recherche de la « connaissance » !

7

לקוטי שיחות: ילד שואל ומתעניין בכל הסובב אותו - הוא תמיד דורש לדעת "מה" ו"מדוע". יותר מכך: גם מעלת תלמיד חכם "אין להם מנוחה .. ילכו מחיל אל חיל" קיימת בגלוי אצל תינוק קטן, ילד בריא אינו נח ואינו נשאר זמן רב באותו מקום, והוא תמיד מתנועע ומחפש עסוקים שונים וכדומה; וזה ענין טבעי אצלו.

ההסבר הפנימי לכך הוא: כיון שהענין של "וכל בניך" מביא לידי "למודי ה'", לכן קיימות התכונות של "למודי" גם אצל "בנים" כפשוטם. וכיון שאצל ילד הענין של "בניך" גלוי יותר, לכן גם התכונות של "למודי" גלוי יותר אצלו.

Likouté Si'hot : Un enfant s'interroge et s'intéresse sur tout ce qui l'entoure – il veut toujours savoir le « quoi » et le « pourquoi ». Bien plus, la qualité des Sages « *qui n'ont pas de répit, de puissance en puissance* » est clairement apparente chez les enfants en bas âge. Un enfant en bonne santé ne se repose pas et ne reste pas longtemps au même endroit, il bouge constamment et cherche diverses occupations : ceci est naturel chez lui.

L'explication profonde de ce phénomène est la suivante : puisque la qualité « *d'enfant* » conduit à celle d'être « *apprenti de D.ieu* », les facultés « d'apprentissage » sont présentes chez les « enfants » au sens littéral. Ainsi, « l'enfance » est plus développée chez les enfants en bas âge, l'« apprentissage » est aussi plus apparent chez eux.

Le lien naturel et profond et « l'enfance », « l'apprentissage » et l'absence de répit : « de puissance en puissance » !

Enseignement : Être le « fils aîné » de D.ieu, tout en restant Son « bébé » !

8

לקוטי שיחות: כאשר רוצים לבטא את האהבה העצמית של הקב"ה לישראל כשלעצמה, משתמשים במשל של אהבת האב לבנו הקטן, כי אצל בן קטן האהבה העצמית גלויה באופן טבעי. אך כאשר רוצים לבטא את מהות עם ישראל משתמשים בתאר "בני בכורי", בדומה ל"וכל בניך למודי ה'", המצביע על כך, שהמעלה העצמית של ישראל כבנים חדורה בהם ונעשית כל מציאותם של ישראל בכל הפרטים, [וזהו שלמות מעלתם העצמית].

Likouté Si'hot : Lorsqu'on souhaite exprimer l'amour intrinsèque, en tant que tel, que D.ieu porte à Israël, on emploie la parabole de l'amour d'un père à son enfant en bas âge, car cet amour est naturellement plus ressenti chez un tel enfant. Par contre, lorsque souhaite exprimer l'essence du peuple juif, on emploie l'appellation « *Mon fils aîné* » qui, à l'image du verset « *tes enfants seront les apprentis de D.ieu* », indique la qualité « d'enfant » qui intègre entièrement le peuple d'Israël, dans tous les détails : la perfection de leur qualité intrinsèque !

Enseignement : La perfection des qualités humaines s'opère lorsque celles-ci expriment la soumission à D.ieu, dans tous les domaines !